

Odbor za zunanje zadeve

2023/2134(DEC)

31.1.2024

MNENJE

Odbora za zunanje zadeve

za Odbor za proračunski nadzor

o razrešnici za leto 2022: splošni proračun EU – Evropska služba za zunanje delovanje
(2023/2134(DEC))

Pripravljalnica mnenja: Katalin Cseh

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za zunanje zadeve poziva Odbor za proračunski nadzor kot pristojni odbor, naj v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. poudarja, da mora EU za reševanje sedanjih izzivov in usklajevanje zunanje politike Unije še naprej razvijati trdno in odporno zunanjo službo z jasnim političnim vodstvom; v zvezi s tem je seznanjen s ključno vlogo Evropske službe za zunanje delovanje (ESZD) in zlasti njenih delegacij v okviru geopolitičnih posledic ruske agresije proti Ukrajini in posledične potrebe po podpori partnerskim državam po svetu in kreptvi globalnih zaveznih zvez; poudarja pomen, ki ga ima stalno močno politično udejstvovanje in vzvod na dvostranski ravni ter v javni in kulturni diplomaciji, da bi spodbujali vrednote, načela in interese Unije, ter pri strateškem komuniciranju za boj proti dezinformacijam; poziva, naj se vpelje učinkovitejša uporaba razpoložljivih sredstev, da ne bi ogrozili učinkovitosti Unije na mednarodnem prizorišču; meni, da si morajo delegacije EU še naprej usklajeno prizadevati za večjo prepoznavnost projektov, ki jih financira EU, da bi se sredstva porabila v največjem možnem obsegu; poziva ESZD, naj si še naprej prizadeva za posodobitev svojih pristopov ter vlaga v nove spretnosti in zmogljivosti, pri tem pa poveča stroškovno učinkovitost; ponovno poudarja, kako pomembno je spodbujati načelo pravne države, temeljne svoboščine in vrednote, na katerih temelji EU;
2. je izredno zaskrbljen zaradi nadaljnjega sodelovanja madžarskega predsednika vlade Viktorja Orbana z ruskim predsednikom Vladimirjem Putinom kljub sankcijam EU in nalogu za prijetje Vladimirja Putina zaradi vojnih zločinov, ki ga je izdalo Mednarodno kazensko sodišče zaradi ruske vojaške agresije proti Ukrajini; poudarja, da morajo države članice v skladu s členom 24(3) PEU dejavno in brez pridržkov podpirati zunanjo in varnostno politiko Unije v duhu lojalnosti in medsebojne solidarnosti ter se vzdržati vsakršnega ravnanja, ki je v nasprotju z interesi Unije; opozarja visokega predstavnika/podpredsednika na njegovo obvezo, v skladu s katero mora zagotoviti, da države članice upoštevajo načela iz tega člena, in ga zato poziva, naj Parlamentu poroča o svoji oceni politike madžarskega predsednika vlade glede Rusije in njegovem upoštevanju tega člena Pogodbe ter o vseh morebitnih ukrepih, ki jih je sprejel;
3. odločno obsoja uporabo spolnega nasilja in nasilja zaradi spola kot vojnega orožja v Ukrajini in poudarja, da je to vojni zločin; poudarja, da so poročila o trgovini z ljudmi, spolnem nasilju, izkoriščanju, posilstvih in zlorabah, s katerimi se soočajo ženske in otroci, ki bežijo iz Ukrajine v Evropo, vse pogostejša; poziva države EU, naj obravnavajo posebne potrebe žensk in deklet v sprejemnih centrih ter pri tem poskrbijo, da bodo storitve za podporo osebam, ki so preživele nasilje zaradi spola, takoj na voljo; spodbuja EU ter države gostiteljice in države tranzita, naj omogočijo dostop do storitev na področju spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic; poziva EU in njene države članice, naj podprejo organizacije, ki nudijo storitve in zavetišče za begunske ženske in dekleta, ki so preživele nasilje zaradi spola;
4. je globoko zaskrbljen zaradi proračunskih omejitev, s katerimi se sooča ESZD, kar ima lahko resne in daljnosežne negativne posledice za celotno zunanje delovanje EU in uspešnost institucij EU na tem področju; priznava, da lahko neukrepanje za reševanje

sedanjega proračunskega stanja ESZD močno vpliva na odnose EU s tretjimi državami; odločno poudarja, da je treba ESZD priskrbeti potrebne finančne in človeške vire tako na sedežu kot v delegacijah EU;

5. opozarja, da neposredni in posredni učinki podnebnih sprememb ogrožajo svetovni mir in varnost, hkrati pa poglobljajo obstoječe ranljivosti in neenakosti ter ogrožajo človekove pravice; poziva Komisijo in ESZD, naj oblikujeta in izvajata močno podnebno diplomacijo EU, da bi spodbujala mednarodno sodelovanje pri uresničevanju ciljev Pariškega sporazuma, okrepila zunanjo razsežnost novega zelenega dogovora in zagotovila oprijemljivo podporo ambicioznim ciljem za zmanjšanje emisij CO₂ v tretjih državah;
6. ugotavlja, da je bilo leta 2022 40 % imenovanih vodij delegacij žensk; poziva ESZD, naj bo zgled drugim, kot je določeno v akcijskem načrtu EU za enakost spolov III (GAP III), in naj še naprej izboljšuje zastopanost žensk in marginaliziranih skupin na vseh ravneh, da bi čim prej vzpostavili enako zastopanost spolov na vseh vodilnih in vodstvenih položajih, vodenje, ki upošteva vidik spola, in postopke zaposlovanja, ki upoštevajo vidik spola; obžaluje počasen premik osebja ESZD k uravnoteženi zastopanosti glede raznolikosti, neravnovesja med spoloma in geografskih neravnovesji, ter ugotavlja, da bi bilo treba vključiti vse kategorije osebja, in poziva vse države članice, naj na delovna mesta za napotene uslužbenke v ESZD imenujejo več žensk in kandidatov iz marginaliziranih skupin; poudarja, da je v GAP III določeno, da mora 85 % novih ukrepov EU do leta 2025 prispevati k enakosti spolov ter opolnomočenju žensk in deklet, ESZD pa mora pospešiti napredek pri uresničevanju ciljev GAP III s smiselnim osredotočanjem na svoje vsakodnevno delo na ključnih področjih angažiranosti v okviru GAP III, ki med drugim vključujejo odpravo nasilja zaradi spola, spodbujanje spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic, ekonomske in socialne pravice ter opolnomočenje, enakopravno udeležbo in prevzemanje vodilnih položajev;
7. poziva k zanesljivim strategijam usposabljanja na področju enakosti spolov v ESZD, pri tem pa poudarja, da je treba vlagati v vire in strokovno znanje za razvoj strategij usposabljanja in izobraževanja, pri katerih bi se uporabljal pristop k mednarodnim politikam, ki temelji na enakosti spolov, s čimer bi dosegli resnično spremembo kulture v ESZD; poudarja, da je treba posebno pozornost nameniti integriranju mehanizmov za vključevanje vidika spola, pripravi proračuna, ki upošteva vidik spola, ocenjevanju učinka na enakost spolov in boju proti nasilju zaradi spola; priporoča sprejetje celovitega programa usposabljanja za učinkovito izvajanje GAP III na vseh ravneh ESZD;
8. izraža zaskrbljenost zaradi globalnega stanja na področju pravic oseb LGBTIQ+ in naraščajočega nasprotovanja pravicam žensk, enakosti spolov ter spolnemu in reproduktivnemu zdravju in pravicam v državah v razvoju; poziva Komisijo in ESZD, naj odpravita ovire pri priznavanju in varstvu teh pravic; poudarja, da je treba dati prednost ciljno usmerjeni podpori za organizacije civilne družbe in skupnosti, ki se zavzemajo za spolno in reproduktivno zdravje in pravice, pravice žensk, enakost spolov, skupnost LGBTIQ+ in druge marginalizirane skupine, vključno z okrepljenimi ukrepi za dekriminizacijo homoseksualnosti; opozarja, da bi bilo treba pri najmanj 85 % novih ukrepov v okviru Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa dati prednost enakosti spolov, od tega pa bi jih moralo

biti vsaj 5 % posebej namenjenih pravicam in opolnomočenju žensk in deklet;

9. poudarja, da je vključevanje vidika spola in GAP III nujno celovito izvajati in sistematično vključevati v vse vidike zunanjega delovanja EU, vključno s trgovinsko politiko in politiko trajnostnega razvoja, na vseh ravneh sodelovanja ter v različne dejavnosti in okvire, tudi po izteku GAP III;
10. priznava pomen, ki ga ima ustanovitev centra ESZD za krizno odzivanje; ponovno poudarja pomen ustrezne ravni kibernetске varnosti za premoženje, prostore in dejavnosti, tudi za sedež in delegacije EU, ter vse drugo premoženje EU ali osebe v tretji državi; ugotavlja, kako pomembna je kultura varnosti in zaščite za vse subjekte, ki jo je treba zagotoviti z osebjem, postopki, infrastrukturo, orodji (vključno z informacijsko tehnologijo) in ustreznim proračunom, da bodo lahko vsi opravljali svoje ključne in bistvene funkcije v primeru nepričakovanih ali kritičnih razmer; priznava prizadevanja ESZD za boj proti dezinformacijam in tujemu vmešavanju; pozdravlja, da je ESZD v zvezi s tem okrepila svoje mednarodno sodelovanje z državami članicami, institucijami Unije in Natom; je trdno prepričan, da ESZD ne bi smela le poudarjati dezinformacij, ki prihajajo iz tretjih držav, temveč bi morala tudi razkriti vire, ki iste ali podobne dezinformacije širijo znotraj Unije;
11. poudarja, da je treba zaradi vse večjih geopolitičnih izzivov in kriz po vsem svetu zagotoviti, da se bo EU lahko zanesla na potrebne neposredne informacije o svetovnih vprašanjih, ki se pojavljajo zunaj njenih meja; v zvezi s tem poziva, naj se s povečanjem človeških in finančnih virov ter zmogljivosti okrepijo Obveščevalni in situacijski center EU (EU INTCEN), center ESZD za krizno odzivanje in Satelitski center Evropske unije (SatCen);
12. poziva Unijo, naj okrepi svoj nabor orodij za boj proti tujemu vmešavanju, propagandi in operacijam vplivanja, vključno z okrepitevijo projektne skupine ESZD za strateško obveščanje; poudarja, da je treba razširiti njen mandat v zvezi z dezinformacijami, ki jih sponzorira država in ki izvirajo iz Kitajske in Bližnjega vzhoda, zlasti Irana, ter ublažiti učinke teh dezinformacij na prizadete strani; ponovno poziva ESZD, naj projektne skupini omogoči sledenje izvoru tujega vmešavanja, razkritje virov, ki na podoben način prispevajo k širjenju dezinformacij v Uniji, ter ji zagotovi dodatne potrebne finančne in človeške vire;
13. meni, da je za EU bistveno, da poveča svoje naložbe v javno in kulturno diplomacijo ter prizadevanja na področju komuniciranja, zlasti zaradi dejavnega delovanja avtoritarnih in neliberalnih režimov; zato poudarja, da je treba oddelku ESZD za strateško komuniciranje in predvidevanje dodeliti potrebna sredstva;
14. poziva delegacije EU v našem sosedstvu in v državah Zahodnega Balkana, naj povečajo svoje delovanje, da bi podprli dejavnejšo in učinkovitejšo komunikacijsko politiko o evropski perspektivi ter bili pripravljeni zagotoviti najboljšo možno pomoč državam, ki izvajajo prodemokratske in proevropske reforme; poziva jih, naj uporabijo bolj verodostojen pristop, ki bo temeljil na dosežkih in kopenhavnskih merilih, predvsem pravni državi, demokraciji in varstvu človekovih pravic, zlasti glede na omejen napredek, ki so ga dosegle nekatere države na Zahodnem Balkanu;
15. poziva delegacije EU, naj povečajo podporo resničnim demokratičnim akterjem in

civilni družbi na Zahodnem Balkanu, odločno in javno obsodijo ukrepe neliberalnih in nedemokratskih akterjev, ki so v nasprotju z interesi Unije, in poskrbijo, da se bodo sredstva instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III) uporabljala v skladu s cilji EU;

16. poziva ESZD, naj ukrepa, kakor je napovedala v pisnih odgovorih Odboru za proračunski nadzor v okviru razrešnice za leto 2019, ter naj sprejme in v praksi uveljavi samostojne izvedbene določbe o zunanjih dejavnostih in nalogah, ki bodo ustvarile pravno podlago sui generis za vodje delegacij, da bi bolje zaščitili podobo in ugled Evropske unije;
17. poziva k vzpostavitvi stalne strukture in potrebnih virov za evropsko diplomatsko akademijo, ki bi lahko prispevala k popolnemu razvoju avtonomne diplomacije EU s skupnim diplomatskim zborom, ki bo osnovan na perspektivi EU; meni, da bi morala ta akademija v prihodnosti vključevati sistem izbora, zaposlovanja in usposabljanja Evropejcev, ki so dokončali visokošolsko izobraževanje in niso diplomati držav članic; poudarja, da je treba preučiti in se odločiti, katere načine dostopa do ESZD zagotoviti vsem, ki diplomirajo na tej akademiji;
18. spodbuja ESZD in delegacije EU, naj pozorno spremljajo stanje demokracije v različnih državah ter zagovornikom človekovih pravic in domorodnim ljudstvom, zlasti ženskam, zagotovijo logistično in tehnološko podporo.

**PRILOGA: SUBJEKTI ALI OSEBE,
OD KATERIH JE PRIPRAVLJAVKA MNENJA PREJELA PRISPEVKE**

Pripravljavka mnenja kot izključno pristojna izjavlja, da ni prejela nobenih prispevkov od subjektov ali oseb, ki bi jih bilo treba navesti v tej prilogi v smislu člena 8 Priloge I Poslovnika.

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	23.1.2024						
Izid končnega glasovanja	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">45</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">10</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">3</td> </tr> </table>	+:	45	-:	10	0:	3
+:	45						
-:	10						
0:	3						
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Aleksander Aleksandrov Jordanov (Alexander Alexandrov Yordanov), Maria Arena, Petras Auštrevičius, Krzysztof Brejza, Włodzimierz Cimoszewicz, Anna Fotyga, Michael Gahler, Jorgos Jeorjiu (Giorgos Georgiou), Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kjučuk (Ilhan Kyuchyuk), Jean-Lin Lacapelle, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Alessandra Moretti, Javier Nart, Matjaž Nemeč, Dimitris Papadakis (Demetris Papadakis), Kostas Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Bernhard Zimniok, Željana Zovko						
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Attila Ara-Kovács, Adam Bielan, Özlem Demirel, Christophe Grudler, Arba Kokalari, Georgios Kircos (Georgios Kyrtos), Katrin Langensiepen, Karsten Lucke, Erik Marquardt, Juozas Olekas, Bert-Jan Ruissen, Christian Sagartz, Mick Wallace						
Namestniki (člen 209(7)), navzoči pri končnem glasovanju	Theresa Bielowski						

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

45	+
ECR	Adam Bielan
NI	Márton Gyöngyösi
PPE	Aleksander Aleksandrov Jordanov (Alexander Alexandrov Yordanov), Krzysztof Brejza, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Arba Kokalari, Andrius Kubilius, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Christian Sagartz, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský
Renew	Petras Auštrevičius, Klemen Grošelj, Christophe Grudler, Bernard Guetta, Georgios Kircos (Georgios Kyrtos), Ilhan Kjučuk (Ilhan Kyuchyuk), Nathalie Loiseau, Javier Nart
S&D	Attila Ara-Kovács, Maria Arena, Theresa Bielowski, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Karsten Lucke, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Juozas Olekas, Dimitris Papadakis (Demetris Papadakis), Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Erik Marquardt, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

10	-
ECR	Hermann Tertsch
ID	Jean-Lin Lacapelle, Thierry Mariani, Bernhard Zimniok
NI	Kostas Papadakis
PPE	Miriam Lexmann, Željana Zovko
The Left	Özlem Demirel, Jorgos Jeorjiu (Giorgos Georgiou), Mick Wallace

3	0
ECR	Anna Fotyga, Bert-Jan Ruissen, Dominik Tarczyński

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani